

УДК 339.54.012.435

Антонюк К.І.¹, Падалка В.С.²

¹д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька Політехніка»

²студ. гр. ГФ-210 НУ «Запорізька Політехніка»

ПОЛІТИКА ПРОТЕКЦІОНІЗМУ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ НА ПРИКЛАДІ США ТА КНР

Політика протекціонізму в сучасних міжнародних економічних відносинах стала предметом широкої дискусії та вивчення у зв'язку зі зростанням зацікавленості країн у захисті власних економічних інтересів. Протекціонізм означає застосування різноманітних заходів для захисту національної економіки країни від іноземної конкуренції, за допомогою тарифних та нетарифних інструментів [1; 2]. На прикладі двох найбільших світових економік - Сполучених Штатів Америки та Китаю - можна чітко побачити різні підходи та стратегії, які країни використовують для захисту своїх економічних інтересів. Ці дві країни відрізняються за розміром, культурою, економічними підходами та політичними системами, але водночас вони взаємодіють та впливають одна на одну на багатьох рівнях та в різних сферах включаючи торгівлю, інвестиції та технологічний розвиток.

Багато в чому торговельна війна була зумовлена невдоволенням керівництва США величезним дефіцитом торгового балансу. І саме з

КНР останніми роками США має найбільший дисбаланс через значне перевищення імпорту над експортом [3]. У другій половині 2018 року відбулася деяка деескалація торговельної напруженості в межах обмеження торгівлі тарифними заходами з боку США та щодо США [4]. Перемир'я, узгоджене між Китаєм і Сполученими Штатами 1 грудня 2018 року, згідно з яким мита на 200 млрд дол. США китайського імпорту залишаться на рівні 10%, а не будуть збільшені до 25%, як було оголошено раніше, тимчасово розрядило торговельну напругу між США і Китаєм. Тим не менш, все ще існує великий ризик поновлення ескалації [4].

Проаналізувавши тарифні заходи США, встановлені проти Китаю, видно, що вони спрямовані, зокрема, на сектори електроніки та машинобудування. Мита, накладені на Китай, впливають на широкий спектр промислових галузей, загальна номінальна вартість яких складає 205 млрд дол. США. Звертаючись до Європейського Союзу (ЄС), можна стверджувати, що мита, встановлені Сполученими Штатами, впливають на близько 7 млрд дол. США переважно в секторі основних металів і, меншою мірою, у секторі виробів з металу, що не має значного впливу на макроекономічне становище Євросоюзу. Аналізуючи обмеження США щодо Канади та Мексики, можна відзначити, що США впроваджують тарифи на одні й ті ж галузі: вироби з металів та на основні метали. Реакція у відповідь торговельних партнерів Сполучених Штатів, зокрема Китаю, була спрямована на імпорт США в самих різних галузях і секторах. З боку КНР найбільш репресивними статтями стали рослинництво та тваринництво, автомобільна промисловість та комп'ютерні та електронні вироби, причому мита впливають на близько 7,5% сукупної доданої вартості цих секторів. Заходи ЄС у відповідь були набагато меншими і спрямовані на, електричне обладнання, меблі, харчові продукти, та хімікати. Канада, у свою чергу, рішуче зосередилась на квотуванні майже кожного сектора, серед яких найбільшими стали хімікати, продукти харчування, машини та обладнання та основні метали.

Напруга в торгових відносинах США і Китаю загрожує всій світовій економіці, а не тільки відносинам всередині Групи двох. На думку деяких експертів, реакція Китаю на торговельну війну з США може бути більш болючою для американської економіки, ніж для Китаю. Американські компанії частково втратять своїх споживачів у Китаї через націоналістичні заклики бойкотувати продукцію американських компаній, зокрема Apple, McDonald's, KFC. Разом з тим, внутрішній попит Китаю на продукти, обмежені США (наприклад, ZTE і Huawei), зростає [5]. Отже, вкрай важливим є розроблення кожною країною, у тому числі Україною, виважених політичних рішень з урахуванням

впливу розглянутої ситуації на глобальну економіку та подальших перспективи її розвитку в цьому контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Політика протекціонізму як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки країни / А. В. Келічавий // Ефективна економіка. – № 6. – 2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3133> (Дата звернення 15.03.24р.)
2. Теоретичні підходи до оцінки протекціонізму в міжнародній торгівельній практиці / О.І. Баєва [Електронний ресурс]. .Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/4.pdf (Дата звернення 16.03.24р.)
3. United States (USA) Exports, Imports, and Trade Partners. The Observatory of Economic Complexity. [Electronic resource]: – Access mode: <https://oec.world/en/profile/country/usa?yearSelector1=2020&yearlyTradeFlowSelector=flow1> (Date of application 23.03.24.)
4. The economic implications of rising protectionism: a euro area and global perspective. European Central Bank. [Electronic resource]: – Access mode: https://www.ecb.europa.eu/press/economic-bulletin/articles/2019/html/ecb.ebart201903_01~e589a502e5.en.html (Date of application 16.03.24.)
5. International Labour Organization. [Electronic resource]: – Access mode: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---inst/documents/publication/wcms_723440.pdf (Date of application 16.03.24.)